

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn,

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkkerk. Telefoon 01837 - 1357

ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

DE LOSSER GEGEVEN

Toen zeiden de vrouwen tot Naomi: Geloofd zij de Heere, Die niet heeft nagelaten u heden een lossor te geven.

Ruth 4 : 14

Er is blijdschap in het huis van Boaz en Ruth te Bethlehem. Grote blijdschap is er, omdat er een kind geboren is in dit huwelijk, dat op zo wonderlijke wijze door een werk van Israëls God tot stand gekomen is. Langs deze weg is Ruth ingelijfd in Israël en is de genade van Israëls God aan haar bevestigd. En dit pasgeboren kind is een teken van Gods gunst.

Zou er geen blijdschap zijn? Niet alleen om het geschenk van een kind, maar ook omdat er zo'n bijzondere sprake van dit kind uitgaat. Bethlehem deelt in de blijdschap. Verschillende vrouwen zijn gekomen op het verheugend bericht en zij spreken hun blijdschap uit. Zij brengen hun zegengroet. En die groet is gericht aan het adres van Naomi, de schoonmoeder van Ruth. Niet dat zij geen geluk te wensen hebben aan Boaz en Ruth. Maar zij hebben gedeeld in de rouw en het verdriet van Naomi. En nu zien zij, dat God door het geschenk van dit kind de weg van Naomi ten goede heeft gekeerd. Zij maken God groot over de zegening, die Naomi ontvangen heeft: „Geloofd zij de Heere, Die niet heeft nagelaten u heden een lossor te geven.....”

Versta dit toch goed. Een lossor had een grote betekenis in Israël. Door de wet der lossing gaf de Heere in Zijn Goddelijke barmhartigheid uitzicht op het terugverkrijgen van 't verloren erfdeel in Israël. Het kon gebeuren, dat iemand door armoede gedwongen was zijn erfdeel te gelde te maken. Behalve door het jubeljaar kon dan het erfdeel door een lossor weer teruggebracht worden. Zo'n lossor zo'n goël behoorde tot de familie en zette zijn persoon in met zijn geld om het eigendom weer terug te brengen aan zijn evrarmd familielid. De laatste was dan weer recht in bezit van zijn erfdeel gesteld. Het uitzicht op lossing werd vaak door middel van een huwelijk gekregen.

En nu..... Naomi had het eigendom van haar man Elimelech verloren. Boaz had gelost. Zonder kind betekende die lossing voor de toekomst niet veel. En daarom is dit kind van zo grote betekenis. Hij zal de naam over het erfdeel voortzetten. De Heere heeft door dit kind een weg voor Naomi ontsloten. Hij is haar als een behouder des levens, die haar verkwikt in haar ouderdom. Eens heeft Naomi zichzelf Mara genoemd, bitterheid, maar nu is de bitterheid weggenomen en verwisseld in blijdschap.

Obed heet dit kind. De vrouwen van Bethlehem hebben hem door Gods voorzienigheid deze naam gegeven. Obed betekent knecht, iemand die dient! Wèl, hij dient Naomi. De trouw en goedheid Gods in het geschenk van dit kind mogen wel geprezen worden.

Hier is vervuld wachten. Een vervuld verwachten, dat spreekt van de grote Lossor, de grote Goël, Die gegeven is in de kribbe van Bethlehem. De vrouwen van Bethlehem zingen ervan, dat de Heere niet nagelaten heeft een lossor te geven. In de woorden „niet nagelaten” zit opgesloten, dat de Heere niet opgehouden heeft in het midden van Israël lossing te geven. Het is

het wonder van Gods trouw, dat Hij de draad van Zijn barmhartigheid niet heeft doorgesneden. God werkt door de vervulde verwachting in dit huis van Boaz en Ruth naar de vervulde verwachting in de komst van de van Godeschonken Verlosser.

Kerstfeest betekent de Goël is gegeven. Hij is gegeven in de stal en de kribbe van Bethlehem. Alles sprak van armoede, toen Hij is neergedaald. En waarom? Omdat Hij de grote Goël is van Zijn kerk, van een arm zondaarsvolk. Alleen door in te gaan in hun armoede en schuld kan Hij verlossing verwerven. Wij zijn het erfdeel kwijtgeraakt. Door moedwillige ongehoorzaamheid hebben wij al de schatten verloren, die God gegeven had. En daarmee het uitzicht op het eeuwige leven. Alleen door betaling van de schuld kan rechtens wat verloren is weer terugkeren, kan het eeuwige erfdeel verkregen worden.

Een goël in Israël moest een bloedvriend zijn en gewillig om te lossen. Welnu, het Kind van Bethlehem is neergedaald in het geslacht van zondaren, heeft vlees en bloed aangenomen uit de maagd Maria. Hij is gewillig om Zijn leven te geven als een losprijs voor Zijn kerk. Als de grote Lossor neemt Hij de vloek op Zich om de schuld te voldoen, die niet betaald kan worden. Wat een bijzonder Evangelie klinkt dan uit de kribbe van Bethlehem. De Heere heeft niet nagelaten een Lossor te geven. En dat uit Zijn on-eindig ontfermen en uit Zijn eeuwige barmhartigheid.

Wij zijn genaderd tot dicht bij het feest van de geboorte van Christus. In allerlei tonen zal het ons verkondigd worden, wat God gedaan heeft in het leven van Zijn Zoon. Dieper kon Hij niet neerdalen in de mateloze ellende, meer kon God niet schenken. Hoe vaak hebt gij die boodschap al gehoord, hoe lang zijt ge al niet onder deze klanken? En hebt ge nu al persoonlijk deze van God gegeven Goël nodig gekregen?

Gods Woord predikt uw schuld, uw armoede. Het feest van de geschonken Verlosser in de kribbe is niet voor wie over zijn schuld heenleeft en van zijn armoede niets beleeft voor God. Die kan het zo gemakkelijk buiten God stellen, al kan hij zich vergenoegen met de klanken, die deze dagen zoveel gehoord worden. Wij zijn het erfdeel kwijt en buiten deze Lossor zullen we alleen erven wat we zelf gezocht hebben, n.l. de rampzaligheid. De Heere laat in uw schuld nog dit Evangelie klinken. Bedenk het dan, wat de Heer gedaan heeft om heden uit te gaan naar Hem. De poorten van Bethlehem staan open voor een arm zondaar, die zijn schuld belijdt en de Heere leert verwachten vanuit de armoede van zijn hart.

Dan gaat de kerk de grondtoon van het Kerstfeest verstaan. „Geloofd zij de Heere, Die niet nagelaten heeft een Lossor te geven”. Daar heeft Zacharias van gezongen nog vóór de datum.

„Geloofd zij de Heere, de God Israëls, want Hij heeft bezocht en verlossing teweeggebracht”. En Simeon en Anna stemmen in met dat lied. Zij hebben de verlossing verwacht en in de en cf hebben de verlossing verwacht en in de omhelzing door het geloof van deze Lossor Gods trouw vermeld. En die grondtoon wordt verstaan door Gods kerk in de omhelzing ook nu van wat God gegeven heeft in Bethlehem. Dat is het rijkste feest voor een arme zondaar in zichzelf. Rijker

VAN DE ADMINISTRATIE

Deze regelen, onder „Van de Administratie” zijn de laatste in 1976, wat ons zegt wij vlieden daarheen! Hebben wij de bede uit dezelfde Psalm ook geleerd, Leer ons, onze dagen tellen, opdat wij een wijs hart bekomen?

Ongehinderd mocht „Bewaar het Pand” in 1976 weer verschijnen, en het is tot blijdschap van tijd tot tijd te mogen vernemen, dat de Heere Zijn zegen aan de uitgave van ons blad wil verlenen. Laat dit tot be-moediging zijn van alle medewerkers die hun bijdrage daaraan gaven, en tevens om D.V. hun arbeid in 1977 onvermoeid voor te zetten. Het aantal abonnees is weer aanzienlijk uitgebreid, en in onderscheiding van andere bladen kon de zeer geringe prijs f 10,- per jaar nog steeds worden gehandhaafd. Lees hiervoor wat Ds. v. d. Ent opmerkte in het no. van 9 dec. j.l. In het volgende no. (dus no. 1 van de 12de jaargang) zult u een girobiljet aantreffen voor de betaling over 1977. Cijfers willen wij niet noemen om aan te tonen wat alleen de verzendkosten zijn van de P.T.T.

Onze abonnees hebben door hun overbetalingen daar steeds rekening mee gehouden en wij vertrouwen dat zij dit zullen blijven doen. Enkele abonnees die voor 1977 al betaalden gaven reeds een goed voorbeeld, zie hieronder het bedrag dat al werd ontvangen.

Dat wij belangstellend uitzien naar de grote stroom van betalingen in januari a.s. zult u begrijpen. Via Fr. P. te Urk hebben wij weer 25 nieuwe abonnees kunnen noteren, ook langs deze weg daarvoor onze dank, temeer daar deze vierden ons al zoveel nieuwe abonnees toezond. In zijn geheel kunnen wij melden dat 32 nieuwe abonnees konden worden genoteerd, een getal wat zelden bereikt is. Via Ds. M. Pronk uit Dordrecht ontvingen wij een gift van f 100,-, en aan overbetalingen (het begin voor 1977) f 307,50.

En hiermede sluiten wij „Van de Administratie” het jaar 1976 weer af, en willen al onze abonnees 's Heeren zegen in 1977 toewensen en „Bewaar het Pand” bij u allen blijven aanbevelen.

N.B. Voor de arbeid van Ds. den Butter ontvangen f 120,- Chr. Geref. Kerk Culemborg.

Adm.: „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn. Giro 704350.

v. d. L.

dan wat de wereld en het naamchristendom van Kerstfeest maken. Daarin trilt het wonder: de Heere heeft niet nagelaten mij een Lossor te geven. Daarin gaat het eeuwige erfdeel open om het recht, dat Hij borgtochtelijk verwerft en door Zijn Geest langs de weg des geloofs schenkt. Dat is het feest van de gegeven Goël tot eer van Gods deugden.

D. Slagboom

CATECHISMUS. LEERBOEK VAN DE ORDE DES HEILS

ZONDAG 11

Wij zijn nu met de behandeling van zondag 11 gekomen, in afhankelijkheid van des Heeren Geest, tot de behandeling van de naam Jezus. Want de Heere heeft gezegd: „En zij zal een Zoon baren, en gij zult Zijn naam heten Jezus; want Hij zal Zijn volk zaligmaken van hun zonden.” En zondag 15 zegt: „Dat Hij aan lichaam en ziel, de ganse tijd Zijns levens op aarde, maar inzonderheid aan het einde Zijns levens, de toorn Gods tegen de zonde van het ganse menselijk geslacht gedragen heeft.” En zo moet het Evangelie aan alle creaturen gepredikt worden.

„Doch zovelen als er door het Evangelie geroepen worden, die worden ernstiglijk geroepen Want God betoont ernstig en waarachtig in Zijn Woord, wat Hem aangenaam is: namelijk, dat de geroepen tot Hem komen. Hij belooft ook met ernst allen, die tot Hem komen, en geloven, de rust der zielen en het eeuwige leven.”

Maar nu onze grote verantwoordelijkheid: Dat er velen door de bediening des Evangelies ge-

roepen zijnde, niet komen en niet bekeerd worden, daarvan is de schuld niet in het Evangelie, noch in Christus, door het Evangelie aangeboden zijnde, noch in God, die door het Evangelie roept, en zelfs dien Hij roept onderscheiden gaven meedeelt, (verschillende talenten schenkt om er mee te woekeren), maar in degenen die geroepen worden; van dewelke sommigen zorgeloos zijn, het Woord des levens niet aannemen; anderen nemen het wel aan, maar niet in het binnenste huns harten, en daarom is het dat zij, na een kortstondige blijdschap van het tijdelijk geloof wederom terugwijken; anderen verstikken het zaad des Woords door de doornen der zorgvuldigheden en wellusten der wereld en brengen geen vruchten voort; hetwelk onze Zaligmaker leert in de gelijkenis van het zaad. Matth. 13." En deze grote verantwoordelijkheid wordt ons van Godswege op het hart gebonden, opdat wij er door aangespoord zouden worden er werkzaam mee te worden aan de troon der genade. Want elk mens kent toch in de omstandigheden van het leven op de erve des verbonds gebedsverhoring, gelijk als de negen melaatsen, die er zich niet door aan de Heere wilden verbinden. En dat veroordeelt een ieder onzer, zodat wij het ook in ons hart en leven hebben te veroordelen. Luisteren we nu even naar de Samaritaanse vrouw, die met afkerigheid vervuld was, toen Hij water van haar begeerde: „Hoe begeert Gij, die een Jood zijt, van mij te drinken, die een Samaritaanse vrouw ben? Want de Joden houden geen gemeenschap met de Samaritanen."

En met die afkerige vrouw gaat de Heere Jezus vriendelijk spreken. „Jezus antwoordde en zeide tot haar: Indien gij de gave Gods kent, en Wie Hij is, die tot u zegt: Geef Mij te drinken, zo zoudt gij van Hem begeerd hebben, en Hij zou u levend water hebben gegeven."

Maar al werd deze vrouw veroordeeld in haar geestelijke onkunde, daar was niet de minste verootmoediging bij haar ontstaan. En zeide: „Heere, Gij hebt niets om mede te putten, en de put is diep; vanwaar hebt Gij dan het levende water?" En toch zocht de Heere haar al was zij afkerig en moest zij niets van Hem hebben. Doch tegenover het verzet van het ongeloof, stelt de Heere Jezus Zijn lokstem: „Maar zo wie gedronken zal hebben van het water dat ik hem geven zal, die zal in eeuwigheid niet dorsten; maar het water dat Ik hem geven zal, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven".

En zo kwam de afkerige vrouw door de lokstem van het Evangelie tot bekering. Want haar oog ging open voor Zijn ontfermende liefde. Wat haar bond aan de Heere Jezus. Waarop zij aan haar zonde ontdekt werd en van haar eigen gerechtigheid afgesneden, tot verbinding aan de Heere Jezus. „En zij ging naar de stad met dit woord: Komt, ziet een mens die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb, is deze niet de Christus." Deze vrouw spreekt niet van de vergeving der zonde, al had zij daarvan wel iets mogen smaken in Zijn ontfermende liefde, doch dit was het voornaamste voor haar, dat de kracht der zonde in haar hart gebroken was, wat haar deed komen tot de keus om voor Zijn naam en zaak te ijveren. Want daarna kwamen vele Samaritanen tot deze belijdenis: „Wij geloven niet meer om uws zeggens wil; want wij zelf hebben gehoord en weten dat Deze waarlijk is de Christus de Zaligmaker der wereld".

En aan deze zaak gaat menigeen voorbij. Zij zijn wel met een geprangde consciëntie over de Heere Jezus gaan praten tot vergeving van hun zonden. Maar de kracht der zonde werd door de inlijving in Christus niet gebroken in hun harten, zodat zij met al hun godsdienst nog leven uit Adam. Liegen vinden zulke mensen gewoonlijk niet erg, daar zij nooit waar voor God zijn geworden.

„Want ofschoon er in de wereld niets gevonden kan worden dat Gods gunst waardig is, toont Hij Zich nochtans jegens de ganse wereld genadig, daar Hij zonder uitzondering allen tot het geloof in Christus roept, hetwelk niets anders is, dan het ingaan in het leven." Calvijn. En dat hebben wij nodig om het beginsel van een nieuw christelijk leven deelachtig te worden.

Wat wij ten leven en ter zaligheid nodig hebben, is alleen te verkrijgen op de leerschool van de grote Meester. Die spreekt door Zijn Geest als machthebbende. Is deze heerlijke zaligheid ons dierbaar geworden? Daar de Heere van dag tot dag met deze grote zaligheid tot ons komt, om

haar aan te prijzen. En Zijn knechten hebben daartoe opdracht ontvangen: „Ga uit in de wegen en heggen, en dwing hen in te komen, opdat Mijn huis vol worde."

En door dat verzuim te plegen wordt ons gevraagd: „Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? Dewelke door de Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen, die Hem gehoord hebben." En die prediking is weer bevestigd geworden door menigerlei krachten en bedelingen des Heiligen Geestes, naar Zijn wil. En die verschrikking zal zo groot zijn als de mens in het oordeel zal geplaatst worden aan het einde van de genadetijd. Een oordeel waaraan niet is te ontvlieden. Want voor de vraag: „Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?" is geen antwoord. Terwijl men hier nooit kwam te staan voor de vraag: Hoe kom ik ooit met God verzoend? Waarvoor wel het antwoord is gegeven. En dat is komen, het geestelijk komen, op de leerschool van Jezus. Maar heeft dat niet plaats, dan zal onze verschrikking groot zijn en wel zo groot, als dat de Heere Jezus, die wij niet kwamen aan te nemen in het binnenste des harten, groot is.

Maar velen hebben geen vrijmoedigheid de Heere Jezus als hun Zaligmaker aan te nemen. Want men is bevreesd zichzelf te bedriegen en dat is het allerergste wat men kan bedenken. En toch komt u met die vrees voor zelfbedrog geen stap verder. Maar wat dan? Er mee ophouden kan ik ook niet. Wel heel eenvoudig, daar wij van huis uit bedriegers zijn, kunnen wij er ons wel van overtuigd houden, dat men zo voortgaande zich bedriegt. Want als u komen wilt als een oprecht mens, dan zult u net zo lang tobben als de tijd der genade die de Heere u belooft te schenken duurt, en dan is het voor eeuwig te laat. En voor deze dodelijke kwaal heeft de Heere een gezeegend middel gegeven in Jes. 61 : 8: „Want Ik heb de Heere heb het recht lief, Ik haat de roof in het brandoffer, en Ik zal geven dat hun werk in der waarheid zal zijn en Ik zal een eeuwig verbond met hen maken."

Wij hebben te buigen voor de majesteit van Gods rechtvaardigheid, met de bekentenis dat wij de waarheid kwamen te verlaten en de leugen aan te hangen, om te pleiten op deze belofte: „Ik zal geven dat hun werk in der waarheid zal zijn." En dat kan de Heere doen en wil de Heere doen, door de hartvernieuwende werkingen van de Heilige Geest. Maar bedenkt het wel, dat wij van nature bedriegelijke schepselen zijn en blijven. U wordt echt niet een klein beetje beter. En als u de waarheid lief krijgt, dan kust u het recht, met de bekentenis de eeuwige dood verdiend te hebben. En u laat de Heere in uw hart kijken, dat 't waarheid is in het binnenste, dat u een welgevallen mocht bekomen aan de straf van uw ongerechtigheid. Waarop de Heere antwoordt: „Ja Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en gericht, en in goedertierenheid en barmhartigheden."

De Heere wil dat wij door Zijn Geest de waarheid betrachten in liefde. En dat begeert het geloof dat door de liefde werkt. En dan zegt het hart: „Ik zal U hartelijk liefhebben, Heere mijn sterkte." Wat voor het geestelijk leven van grote betekenis is. U wordt er des te inniger door verbonden aan de Heere en Zijn dienst. En dat is de ware dankbaarheid tegenover de Heere Jezus, die ook behoort tot de orde des heils.

Soest.

R. Kok

NAAR DE KATECHISATIE 201

VAN DE KERK (14) De kentekenen der kerk (10)

We zijn nu gekomen bij de behandeling van het onderscheid en de merktekenen van de ware en valse kerk.

Daarbij kunnen we niet beter doen dan onze belijdenis, en wel de Nederlandse Geloofsbelijdenis, opslaan bij artikel 28 en 29, waarin gehandeld wordt op grond van de Heilige Schrift over de noodzakelijkheid om zich bij de ware Kerk te voegen en te houden (28), terwijl art. 29 handelt over het onderscheid tussen de ware en de valse kerk.

Allereerst dus iets over de noodzakelijkheid om zich bij de ware Kerk te voegen.

De noodzakelijkheid hiervan grondt zich op de Heilige Schrift en wel vanwege de waardigheid der Kerk, welke vereist: onderwerping aan de onderwijzing en tucht der Kerk, een buigen onder het juk van Christus en een dienen tot op-

bouwing van haar lidmaten.

Om nu de zuiverheid van haar eenheid te bewaren, is het noodzakelijk „zich af te scheiden van degenen, die niet van de Kerk zijn en zich te voegen bij de ware Kerk. Aldus artikel 28.

Artikel 29 gaat nader in op het onderscheid en de merktekenen van de ware en de valse Kerk. Wat de merktekenen zijn van de ware Kerk hebben we besproken. Deze zijn: de zuivere prediking van Gods Woord, de zuivere bediening van de heilige sacramenten en die van de tucht.

Die „van de Kerk zijn", zo verklaart artikel 29, zijn de ware gelovigen, Gods kinderen, die men kan kennen uit de „merktekenen der christenen": het geloof, vlieden van de zonde en de gerechtigheid najagen, niet afwijken en het vlees kruisigen, met al de strijd eraan verbonden, zo lezen we in dit artikel.

Dan geeft ditzelfde artikel aan, de merktekenen van de valse kerk, namelijk: die zich en haar ordinantiën meer macht en autoriteit toeschrijft dan het Woord Gods; die zich niet aan het juk van Christus onderwerpt; die de sacramenten niet bedient gelijk Christus die verordend heeft, maar daar af- en toedoet, die zich meer grondt op de mensen dan op Christus en vervolgt de ware christenen. Dit artikel spreekt ook van de „sekten", die zich met de naam der Kerk bedekken."

Aan het slot van artikel 29 lezen we: „Deze twee kerken zijn lichtelijk te kennen en van elkander te onderscheiden."

Het is niet onduidelijk, welke kerk onze vadersen als „valse kerk" aangeven. Het is de Roomse Kerk met al haar ingrijpende dwalingen.

Wanneer de Belijdenis hier enerzijds zegt in artikel 28 dat men zich moet afscheiden van degenen, die niet van de Kerk zijn en in artikel 29 anderzijds schrijft, dat het niemand toekomt, zich van de ware Kerk af te scheiden, dan betreft dat dus de oorspronkelijke Christelijke Kerk, zoals die op de Pinksterdag door Christus is gesticht en die in haar ambten en bedieningen zichtbaar naar buiten uittreedt. Wanneer deze Kerk haar zuivere kenmerken blijft behouden, dus op haar zuivere grondslag of fundament blijft staan, dat is de leer der Apostelen, dan mag men zich tot geen prijs van haar afscheiden, ja, dan moet men zich daar bij voegen en niet zich op zichzelf houden, zoals artikel 28 zegt.

Verlaat echter die Kerk haar vaste fundament, zodat zij niet meer haar zuivere merktekenen draagt, dan is afscheiding volgens onze Belijdenis beslist noodzakelijk. Dát heeft dan ook plaats gehad bij de kerkhervorming of reformatie van 1517.

In verband nu met de uitdrukkingen in onze Belijdenis als: „deze heilige vergadering", „degenen, die niet van de Kerk zijn" en „de ware Kerk", zo verklaart de Belijdenis in artikel 28: „En dat buiten dezelve geen zaligheid is." Dat is: buiten de „levende" Kerk als „de vergadering van de ware christ-gelovigen." Openb. 22 : 14 en 15: „Zalig zijn zij die Zijn geboden doen, opdat hun macht zij aan de boom des levens en zij door de poorten mogen ingaan in de stad. Maar buiten zullen zijn de honden en de tovenaars en de hoereerders en de doodslagers en de afgodendienaars en een iegelijk, die de leugen liefheeft en doet."

De Kerk is het huis Gods, waarin alleen de „levende stenen" een plaats krijgen.

In die Kerk is heerlijkheid en sieraad, welke men tevergeefs buiten de Kerk zal zoeken en vinden. In haar is alleen volkomen veiligheid. „Rondom Jeruzalem zijn bergen; also is de Heere rondom Zijn volk van nu aan tot in eeuwigheid". Psalm 25 : 2.

Aan die Kerk zijn de rijkste weldaden gegeven, zoals vergeving van zonden, vrede en blijdschap en na dit leven: eeuwige zaligheid.

We komen thans nog even nader terug op de Belijdenis, dat niemand, van wat staat of kwaliteit hij zij, zich op zichzelf heeft te houden, maar verplicht is, zich bij de kerk te voegen.

Wanneer de Belijdenis dat nadrukkelijk verklaart, dan dienen we op te merken, dat de Kerk toen nog één was. Haar eenheid kwam dan ook duidelijk uit in de grote Synode van Dordrecht in 1618-'19, waar vele kerken van zuivere reformatie vertegenwoordigd waren. Daarbij blijkt ook, dat de Kerk haar bevestigdheid kon doen uitvoeren en gewichtige besluiten kon nemen, o.a. betreffende de uitgave „staten-vertaling".

Tussen haakjes zij opgemerkt, of het bij de gebrokenheid van Gods kerk thans wel op zijn plaats was over te gaan tot nieuwe vertaling van de Bijbel. Zeer zeker is het de roeping van de kerk om te zorgen voor een meest „zuivere” vertaling van Gods Woord. Dat behoort tot haar competentie. Maar is 't nemen en uitvoeren van zulk een allergewichtigst besluit mogelijk en gepast, nu het lichaam van Christus zo verscheurd ligt? We vragen slechts.

Daarbij komt nóg een hoogst belangrijke zaak ter sprake, namelijk, hoe staat het met de „geestelijke” welstand van de kerken? Is er ook die zo rijke bediening en verlichting van de Heilige Geest, welke onze vrome vaders mochten bezitten in de bloeitijd van de reformatie? O zeker, men méént wel, dat er thans veel meer licht is gekomen ten opzichte van de kennis der dogmatiek, maar is dit niet een pretentie die men zich aanmatigt of althans meent te kunnen aanvoeren?

U zult vragen: maar is zulk een bijzondere verlichting van de Heilige Geest noodzakelijk tot vertalen? Men versta hierbij wel, dat het niet gaat over de „inspiratie”, zoals bij de Bijbelschrijvers; die aparte onfeilbare ingeving van de Heilige Geest is opgehouden bij de dood van de Bijbelschrijvers. Neen, het betreft hier de „zaligmakende” verlichting van de Heilige Geest bij Gods kinderen. En dié hadden toch wel onze vaders, gelijk we opmerkten. Welnu, deze verlichting is noodzakelijk voor het vertalen van de Bijbel uit de grondtekst. Want hier gaat het om helder en zuiver te kunnen verstaan, wat de zin en bedoeling van de Heilige Geest is in de grondtekst met elk bepaald woord, met elke bepaalde zin en met elk bepaald gedeelte van Gods Woord en tevens met het gehele verband van de Heilige Schrift.

We hebben hierover even wat uitgeweid, omdat het ging over de eenheid van de Kerk.

Maar in verband daarmee willen we nog iets trachten te zeggen over de verklaring van onze Belijdenis, dat ieder schuldig is, zich bij de ware Kerk te voegen, naar artikel 28 en hoe die Kerk is te onderscheiden van de valse Kerk volgens artikel 29.

Dat wordt een moeilijker zaak, nu de Kerk verdeeld, gebroken ligt. Maar hierover nader D.V. in een volgende les. Ook dienen we D.V. terug te komen op de kwestie van „zich wel of niet te mogen afscheiden van de Kerk.

Elburg.

v. L.

GAAT DAT MAAR ZO??

3

We waren bezig met het lezen van wat de acta van de synode van 1965/1966 ten aanzien van radio-uitzending van kerkdiensten vermelden. Dus gaan we nog even verder:

„In de brede discussie die nu volgt, dient ds. J. H. Velema het voorstel in: De generale synode geve de deputaten voor radiokerkdienstuitzendingen de vrijheid om in voorkomende gevallen evangelisatiesamenkomsten in overleg met de deputaten voor evangelisatie via de televisie te doen uitzenden.

Door verschillende leden wordt hiertegen bezwaar ingebracht. Naar hun mening is er geen behoefte aan het gebruik van de televisie voor de evangelisatie. Het is overigens de vraag of er een principieel verschil is tussen kerkdienst en evangelisatiedienst. Zij zijn van oordeel dat een dergelijke uitspraak het aanschaffen van een televisietoestel zal stimuleren, terwijl juist tegen de televisie ten sterkste moet worden gewaarschuwd. Het onderkennen van gevaren en het waarschuwen tegen wereldgelijkvormigheid behoort ook tot de profetische roeping van de kerken.

Andere leden zijn van mening dat een naar hun oordeel zo ingrijpende zaak niet op deze wijze door de synode moet worden beslist al zijn zij materieel niet tegen het gebruik van de televisie voor het genoemde doel. Een zaak als deze behoort per instructie of op voorstel van deputaten ter tafel te komen. Deze leden geven er de voorkeur aan geen uitspraak te doen daar de onderhavige materie de plaatselijke evangelisatiecommissies etc. en de N.C.R.V. raakt en niet de deputaten. Een daartoe strekkend voorstel wordt ingediend door dr. W. H. Velema, gesteund door ds. W. Heerma.

Weer andere leden betogen dat het nu voorgestelde een uitbreiding bedoelt van de opdracht aan deputaten verstrekt en in het geheel geen

herroeping van het besluit van 1956. Evenals toen komt deze zaak nu naar aanleiding van het deputatenrapport aan de orde. Derhalve bestaat er volgens hen geen kerkrechtelijk bezwaar tot het voorgestelde te besluiten. Het gaat erom van de beschikbare zendtijd gebruik te maken zodra het mogelijk is, voor evangelisatiedoelinden. De synode kan geen plaatselijke evangelisatiecommissies verbieden van de televisie gebruik te maken. Maar als deputaten zich niet met de televisie mogen bemoeien, is er geen instantie die in het overleg kan worden betrokken en regelend kan optreden. Het onderscheid tussen de ambtelijke dienst des Woords en de evangelisatie mag niet uit het oog worden verloren. Deze leden ontkennen niet de gevaren die aan de televisie verbonden zijn, maar willen tevens de werkelijkheid van het bestaan van de televisie niet negeren. In het licht van die werkelijkheid is het vermaan tegen het gebruik van de televisie als zodanig een slag in de lucht. Het gaat erom een verantwoord gebruik te maken van een instrument waartoe de Heere de mogelijkheid in Zijn schepping heeft gegeven en op de weg van Zijn kerk plaatst. Dit sluit in tegenover alle misbruik en daardoor begrijpelijke mjdning, dat de kerken verantwoordelijkheid dragen ten opzichte van Hem die deze gave op hun weg plaatst, met alle begrip voor de bezwaren die er zijn, maar tevens voor de betekenis van deze gave voor zieken, verpleegden in inrichtingen enz.

Prof. W. Kremer maant in zijn advies de zaken niet te scherp te stellen. Het is onmogelijk het massa-medium van de televisie uit de samenleving te bannen, ook al komen dezelfde bezwaren weer aan de orde als indertijd bij de opkomst van de radio. Niemand zal ontkennen dat er misbruik van wordt gemaakt. Maar als God dit medium geeft, brengt dat verantwoordelijkheid voor het rechte gebruik mee. Inzake de pers kan hetzelfde gezegd worden. Deputaten hebben steeds gezegd: laat voor ons de mogelijkheid open om, als wij daartoe in staat zijn, ook gebruik te maken van de televisie. De niet-kerkelijke mens ziet en luistert anders dan de kerkmens. Daarom komen er vele vragen aan de orde waarop nog geen antwoord gegeven kan worden. Gezien de zeer beperkte mogelijkheden loont het niet de moeite te veel tumult hierover te maken. Maar laat in elk geval de mogelijkheid openblijven.

Met volle handhaving van het besluit van de synode van 1956 (Acta, art. 26) besluit de synode:

1. aan de deputaten voor radiokerkuitzendingen de vrijheid te geven om in voorkomende gevallen evangelisatiesamenkomsten, eventueel in overleg met de deputaten voor evangelisatie, via de televisie te doen uitzenden; (zie ook art. 109);
2. de handelingen van deputaten goed te keuren met dank voor de verrichte arbeid;
3. opnieuw deputaten te benoemen.”

Dit was dus art. 25 van de acta van de synode van 1965/1966. Het was een lang verhaal, maar voor een goed inzicht was het wel nodig het hele artikel over te nemen.

Daarmee was de zaak op die synode niet afgedaan. Dat blijkt al uit de verwijzing tussen haakjes naar art. 109.

We vinden onder art. 42 een aanvulling van het agendum. Op voorstel van het moderamen worden aan het agendum toegevoegd de inmiddels nog binnengekomen stukken. Daarvan noemen we:

- a. het bezwaarschrift van de kerkeraden van Dordrecht-Centrum, Poederoijen en Sliedrecht-Centrum tegen het in art. 25 sub. 1 genoemde besluit;
- b. de gehele of gedeeltelijke adhaesiebetuigingen aan, resp. gehele of gedeeltelijke afkeuring van bovengenoemd bezwaarschrift van kerkeraden van Doornspijk, Alphen aan de Rijn en vele andere gemeenten en van sommige leden.

Deze stukken heeft de synode in comité-vergadering behandeld. Daar is het ook gekomen tot een uitspraak. Die is in een openbare vergadering medegedeeld. Dat vinden we onder art. 109 van de acta.

In het volgende artikel hopen we te vermelden wat de acta van de uitspraak zeggen.

B.

UIT DE PRAKTIJK

46

Huisbezoek is Ziekenbezoek, dit sprak eens een

predikant op de kansel. Daarover nadenkende, moeten wij dit toestemmen, want toch het noodzakelijkste is, hoe staat het met ons hart ten opzichte van onze Schepper en de Eeuwigheid. Wij zouden op huisbezoek moeten luisteren, maar hoe menigmaal moeten wij spreken, omdat men veelal zwijgt wanneer gevraagd wordt naar het innerlijke leven. Het gebeurt wel, dat men het verstandelijk wel weet en bespreekt, en uit kracht van opvoeding en onderwijs wel opmerkt of er naar Gods Woord recht gesproken wordt of niet, maar vraagt men aan zo iemand, „wat heb je er nu persoonlijk van ondervonden en geleerd”, dan wordt geantwoord: „ik weet het verstandelijk wel, maar niets van beleefd”.

Bij zulke gevallen zeiden wij, als huisbezoekers: „die mensen waren nog eerlijk en kwamen nog recht voor de zaak uit”. Mocht het gesprokene van deze avond ingewerkt worden door des Heeren Geest.

Maar nu treft men het weleens anders aan. Er zijn mensen die weleens indrukken hebben gehad van Gods goedheid en daardoor zeer bewogen zijn geweest, jarenlang er over gesproken hebben, en hun hoop voor de toekomst daarop gebouwd hebben, maar spraken over zonde en schuld, en schijnbaar daar altijd hun leven in vonden.

Overdenkend waarover wij een artikeltje zouden schrijven voor „Bewaar het Pand”, kwam ons voor de aandacht een huisbezoek in de oorlogsjaren bij mensen, die reeds jaren overleden zijn. Toen wij daarheen zouden gaan, zeide mijn ambtsbroeder: „Je moet niet vreemd opzien als je vanavond harde en ruwe woorden hoort, want hij is geen gemakkelijke broeder, ik ken hem zeer goed.

Aangekomen bij de woning werden wij vriendelijk ontvangen door de huisvrouw, maar de huisvader aanzien, dachten wij „het lijkt wel of dat er storm op til is”. Maar daar was ook nog een vreemdeling op bezoek, die een woord voerde met de huisvader, maar zij waren het niet eens. Na onze begroeting bleef hij doorspreken. Hij vertelde dat hij in zijn jongere jaren zo hartelijk kon schreien, omdat God zo goed was, hij had gezondheid en had niets tekort, en zag dit als goedheid des Heeren aan, dan vloeiden er zoete tranen, en hij dacht daar veel om, en verlangden er naar dit nog eens te mogen beleven. De huisvader: man hou op met die zoetsappigheid, heb je anders niet? De vreemdeling onverstoorde verder over zoete tranen, maar hoe verder hij sprak, hoe meer het ongenoegen van de huisvader werd opgewekt. Man stop daar nu mee, want je haalt de duivel in huis; jij hebt maar makkelijk praten, als bij jou alles voor de wind gaat, bij mij zit alles tegen, het lijkt wel of dat ik altijd 'n steen op mijn hoofd moet hebben, en jij zegt, zo werkt God niet.

Hier kregen wij gelegenheid ons in het gesprek te mengen, tot de vreemdeling hebben wij gezegd: Vriend maak geen grond van uw tranen vanwege de algemene goedheid Gods, tranen worden zeker niet gemist, daar weet elke ontdekte ziel wel van, maar het kan de grond der zaligheid niet zijn; die is alleen in het verzoevende bloed van de enige Borgen Zaligmaker.

Dit gezegde werd vermoedelijk de vreemdeling te warm, want hij stapte op en verliet de woning.

Maar doorgaande met de huisvader, vernamen wij welke tegenheden in zijn leven hadden plaats gehad, en dat betreffende zijn werk en zijn lichaam, maar telkens hoorden wij: „ik kan daar maar niet onder komen, ik kon er niet mede voor God komen, en dat maakt het mij zo moeilijk. Je heb mijn vader nog wel gekend, dat was een Godvrezend man, die diepe wegen heeft moeten gaan, maar als ik denk hoe de Heere hem menigmaal heeft door- en uitgeholpen, dan moet ik tenslotte van mijzelf zeggen: ik heb aan die zaken geen kennis, en toch kan ik het niet nalaten om God aan te roepen”.

Ja vriend, wij menen iets te begrijpen van hetgeen U ons mededeelde. Als wij in Adam ons losgezondigd hebben van onze Schepper, dan heeft de Heere ons iets overgelaten boven het redeloos gedierte, en dat is een verstand om om na denken en een stem om te roepen, dat is algemene genade van God, en waar het gaat om ons eeuwig welzijn, zijn wij ook zeer verplicht om van deze twee zaken gebruik te maken. U zeide zoeven: „God hoort mij niet”, maar U weet uit het Woord dat de Heere zelfs het ge-roep der jonge raven hoort, en hoe is het met

ons gesteld? Is het niet veelal zo, dat bij onze woorden onze harten onberoerd blijven, zodat soms geklaagd wordt: ik kan mijn hart niet meekrijgen? Als het ons voorspoedig gaat in ons leven, kunnen wij zo gemakkelijk de Heere aan Zijn plaats laten; krijgen wij moeilijkheden dan moet de Heere ons maar helpen. Maar de Heere is vrij; als je met je hart daar eens onder mag komen, wat houdt het tegenspreken dan op, wat wordt het een wonder dat de Heere zulk een diepgevallen en van God afkerig mens van nature nog wil horen, ja van zo een bukkend en diep buigend mens wil maken.

Dit gesprek duurde zeer lang. Naar huisgaande zeide mijn ambtsbroeder, wat een verschil hebben wij vanavond gehoord. De één reeds 70 jaar oud kan maar vasthouden aan een gemoedelijke aandoening in zijn jeugdijaren, en meent daarop de eeuwigheid te kunnen aandoen, hetwelk vanavond duidelijk gebleken is. De Heere eist van elk mens bekering des harten, en de mens in zijn inbeelding grijpt een andere weg aan. De ander handhaaft zichzelf en blijkt nog nooit onder de Heere terecht gekomen te zijn. Dat het gesprokene van deze avond enig nu moge afwerpen voor ons en degenen die wij vanavond ontmoet hebben.

J. van Heeteren

AAN DE VRIENDEN VAN DE REHOBOTH CHRISTIAN SCHOOL SOCIETY

Het is me een behoefte om via „Bewaar het Pand” een persoonlijk woord tot U allen te richten. In de reisverslagen van Ds. Blom heeft U af en toe iets kunnen lezen over de gang van zaken hier in Canada om tot het stichten van een eigen Christelijke School te kunnen overgaan, voor de kinderen van Hamilton en Dundas. Evenals in Nederland moet ook hier in Canada aan vele eisen worden voldaan voordat officiële toestemming verkregen wordt om tot aankoop van een bouwterrein over te kunnen gaan. Dit laatste is ook nu nog niet definitief maar we hopen dat we binnen korte tijd het bericht mogen ontvangen dat alles in orde bevonden is. Ook mede door Uw geldelijke bijdragen, waarvoor we U alsnog hartelijk dankzeggen, is er thans een bedrag van \$ 37.000,— beschikbaar voor de aankoop van het bouwterrein, dat \$ 56.000,— kost. Het tekort van \$ 19.000,— zal zo spoedig mogelijk bijéén gebracht moeten worden. Doch we hopen en bidden dat de Heere zo mag werken in de harten van degenen die deze toekomstige school als een noodzaak zien, dat het aan onverschilligheid niet mag ontsnappen.

Gedurende deze dagen van het jaar gaan onze gedachten meermalen uit naar de familieleden en vrienden die in Nederland wonen. We willen daarom besluiten met U allen, nu het jaar ten einde spoedt Gods onmisbare zegen toe te wensen. De herdenking van het grote heilsfeest, de geboorte van Christus, nadert. In deze adventstijd worden we er reeds bij bepaald hoe er onder het oude Bondsvolk een verwachting leefde van de vervulling der beloften. Deze eeuwenoude beloften zijn vervuld door de komst van de Zaligmaker. We mogen hieruit opmerken dat Gods Woord en beloften eeuwig betrouwbaar zijn.

Moge het Kind in de kribbe door Gods Geest Uw deel zijn of worden. Dat ook het nieuwe jaar voor U allen een rijkelijk gezegend jaar mag zijn wensen we U van harte toe.

Ds. G. Hamstra

VERANTWOORDING VAN GIFTEN

Van de penningmeester van de Chr. Geref. kerk van Barendrecht ontving ik een bedrag f 380,— wegens giften voor de arbeid onder de Joden te Toronto.

Verder ontving ik voor de school te Dundas en Hamilton per giro f 10,— van S. te NP. en f 10,— van T. te 's-G. en f 400,— van K. te S. Na een dienst te S. stopte een bezoeker mij een bedrag van f 30,— voor dit doel in de hand!

Hartelijk dank voor al dit meeleven. Ik hoop er voor te zorgen, dat deze bedragen op de bestemde plaats komen. Het is de bedoeling, dat alles door de Canadese penningmeesters in ons blad wordt verantwoord.

N.B. Mocht men nog giften willen overmaken dan is daarvoor mijn postrekening beschikbaar. Het nummer is 652422, ten name van Ds. G. Blom te Meerkerk.

B.

HOREN EN LEREN

In het Kerkblad van de Chr. Geref. Kerk Slie-drecht-centrum van 19 november j.l., no. 271, schrijft Ds. Tanis onder „Uit de pastorie” dingen, die van algemene betekenis zijn en die we daarom gaarne een plaats geven in ons blad. Hij schrijft als volgt:

In de Bijbel vinden we verschillende levensboeken. Van vele personen wordt ons het één en ander meegedeeld. In menig leven schittert de leiding des Heeren. Ontdekken we de bemoeienissen des Heeren. Op de lagere school reeds hebben de ouderen onder ons gehoord van de levensgeschiedenissen van de aartsvaders, van een Mozes, van een David. Op hun levensweg heeft de Heere ook tot hen gesproken. Gesproken in woorden en daden. Zijzelf hebben ook gesproken, gesmeekt, geroepen tot de Heere. Wanneer we Davids psalmen met aandacht lezen valt ons dit telkens weer op. Hieraan moet gedacht, wanneer we het hebben over geestelijk leven. De uitdrukking wordt wel eens gehoord: „het zal niet gaan met verzen of teksten”. Die uitdrukking is niet nieuw. Die uitdrukking hoorden we al in onze jeugdijaren. Het is ons ook duidelijk geworden, wat daarmee bedoeld wordt. Het gevaar is altijd aanwezig, dat men de grond van zijn zaligheid alleen heeft in een tekst of een vers. Men rust daarin: Men kent geen zielswerkzaamheden. Men kent geen strijd, men kent geen twijfel. Twijfel over deze zaak: zou het geen voorkomende waarheid zijn? Zou de tekst of het vers niet opgekomen zijn uit mijn zielekelder? Zou de Heere wel werkelijk tot mij gesproken hebben? Men is geestelijk klaar. Nu wordt er aan die uitdrukking nog weleens verbonden: „het is Christus niet”. Wanneer dit vernomen wordt, dan moet men echter luisteren naar wat de hoogste Profeet en Leraar Zelf zegt: „Er is geschreven in de profeten: En zij zullen allen van God geleerd zijn. Een iegelijk dan, die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij”. Joh. 6 : 45. Hier wordt duidelijk gesproken over het horen en leren.

Door Gods genade ontvangt men een oor om te luisteren. Te luisteren naar de sprekende God. De Heere spreekt en onderwijst. En dat spreken en dat onderwijs des Heeren leidt tot het komen. In dit alles schittert Gods soevereine genade-werk. De Heere spreekt door Zijn Woord en onderwijst uit Zijn Woord. Wie nu een doorboord oor en een verlicht verstand verkrijgt en 's Heeren onderwijs verstaat komt tot Jezus Christus.

Wie het dus over Jezus heeft, als Borg en Zaligmaker, heeft een sprekend, onderwijzend God leren kennen op zijn levensweg. Er is een weg tot Christus. De weg van horen en onderwijs. Dit wordt ons ook duidelijk aangegeven in ons leerboek de catechismus. Lees de zondagen 4-7 maar eens met aandacht. Daarbij moet ook dit goed onthouden worden, dat in het geestelijk leven steeds behoefte blijft tot het einde van het leven toe aan 't spreken en 't onderwijs des Heeren. Tot vertroosting, tot bemoediging en versterking. De ontdekking en de zelfkennis gaat door. Men wordt alsmeer ontdekt aan zichzelf. Men leert zichzelf almeer kennen, men gaat zijn verdorvenheid almeer zien bij Geesteslicht en inleven dat men van nature onbekwaam is tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. De strijd neemt niet af maar toe. De aanvallen van de vorst der duisternis vermenigvuldigen zich. De afhankelijkheid van de Heere in alles verdiept zich. Vandaar dat het spreken en het onderwijs des Heeren nog sterker begeerd wordt dan in het begin. Niet omdat men in de stand, de dagelijkse stand van het geestelijke leven zich armer en ongelukkiger kent dan voorheen. Het leven wordt zo, dat de Heere in alles moet voorzien. Moet spreken en onderwijzen.

In de Psalmen gaat men almeer zijn leven ontdekken. De zielsontboezemingen van de dichters gaan men almeer verstaan. De zielsworstelingen vermenigvuldigen zich ook in de betrekking tot het leven van elke dag. En als de Heere dan spreekt, dan gaat men daarmee niet de hoogte in, maar men komt terecht aan de voeten van de Heere. In verwondering dat de Heere nog bemoeienissen wil houden met een mens. Soms gaat men over de wereld als een troosteloos, uitzichtloos mens, maar in die toestand is er een roepen, een smeken tot de Heere. „Heere, ik heb het verzondigd, maar zoudt U uit genade nog tot mij willen spreken. Heere, ik kan niet meer verder. Mijn bestrijdingen zijn vele en in mij

is geen kracht tegen de grote menigte die zich tegen mij keert. 's Heeren spreken en 's Heeren onderwijs vertroost en sterkt dan het hart. Reeds het kwijt kunnen van zijn omstandigheden aan De Heere geeft ruimte temidden van de zielsbenauwdheden en een stil toevoorzicht op de Heere. Dan wordt de toezegging Gods, gegeven voor de gang van het leven een sterke pleitgrond voor de ziel in nood. Dan wordt het: „Heere U hebt toch gezegd: „Ik zal u onderwijzen en u leren van de weg, die gij gaan zult, Ik zal u raad geven, Mijn oog zal op u zijn”. „Vreest niet, want Ik ben met u; zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God, Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid. Ziet Ik ben met u alle de dagen tot de voleinding der wereld”. Dan wordt de Heere Zijn eigen toezegging voorgehouden. Zijn belofte is dan geen rustgrond, maar een pleitgrond. Dus de uitdrukking: „het zal niet gaan met teksten of verzen” heeft zeker verduidelijking nodig.

Hooft wat we wel eens zingen in de kerk:

Gedenk aan 't woord gesproken tot Uw knecht,
Waarop Gij mij verwachting hebt gegeven;

Dit is mijn troost in druk mij toegelegd.

Dit leert mijn ziel U achteraan te kleven.

Al 't geen Uw mond aan mij had toegezegd,

Gaf aan mijn hart vertroosting, geest en leven.

En:

Mijn ogen zijn bezweken, rood geschreid,

In 't uitzien naar Uw heil met heet verlangen,

Het heil, aan mij rechtvaardig toegezegd;

Ai, wis dan toch de tranen van mijn wangen;

Doe bij Uw knecht, naar Uw goedgunstigheid;

Leer mij Uw wet, dan zal ik troost ontvangen.

En:

Verlos mij, sterk met nieuwe moed mijn leven,

Naar 't Godd'lijk woord, mij gunstig toegezegd,

En mij ten troost in angst en druk gegeven.

Dit is Bijbels! Zo spreekt de Schrift zelf. Wie geestelijk leven kent, verstaat dit. Het vindt weerklink in het hart. Ja, er ligt in vertolkt, wat er in het hart leeft. Dit is een stukje bevinding. Zielsbevinding. Laat onze bede, maar veel zijn, om dat te kennen in de beleving.

Tot zover Ds. Tanis. We behoeven daar niets aan toe te voegen.

B.

IETS OVER PROF. G. WISSE

We vonden in het Kerkblad voor het Noorden van 26 november 1976, 25e jaargang no. 46, iets over Prof. Wisse, die jaren geleden een belangrijke plaats in onze kerken heeft ingenomen en nog voortleeft door de werken, die hij geschreven heeft, waarvan er verschillende van praktische aard zijn. Kortgeleden hebben we in ons blad nog een paar her-uitgaven van werkjes van Prof. Wisse gerecenseerd en van harte aanbevolen.

In genoemd Kerkblad komt een recensie voor van het boek van Dr. T. Brien, Prediking en vroomheid bij Reformatie en Nadere Reformatie. Het gaat ons nu niet om dit werk en ook niet om de beoordeling en evenmin om de schrijver van de recensie, maar wel om wat deze daarin schrijft over Wisse en naar aanleiding van bepaalde uittalingen van deze prof. De recensie is van de hand van Ds. A. Hilbers te Hooftveen. Ds. Hilbers schrijft o.a. het volgende:

„Jaren geleden schreef mijn vader — destijds predikant te Enschede — artikelen in Luctor et Emergo (het blad van de J.V.-bond) over de oude schrijvers. Hij was goed en wel begonnen of daar kwam een brief van — toen nog Ds. — G. Wisse met het verzoek of collega Hilbers deze artikelen niet verder wilde schrijven in het blad voor de jongelingen. Waarom niet? Er mocht volgens Wisse niet gewezen worden op het gevaar, het geestelijk gevaar dat het leven van oude schrijvers voor jonge mensen kon betekenen.

Die tijd ligt nu toch wel achter ons. Het verheerlijken van vrome mensen uit het verleden is voorbij en dat is maar goed ook. We kwamen daarmee bijna in de Roomse wateren van de heiligenverering terecht. Daar zijn we nu wel af.

Daarmee zijn we natuurlijk niet van de oude schrijvers af.

Zij hebben veel geboden. We moeten wat zij gegeven hebben nu toetsen aan de Schriften. Zijn deze dingen also? We moeten hen ook beoordelen in het licht van hun tijd. Uit welke motieven en uit welke achtergronden schreven zij? En vervolgens moeten we hun prediking vergelijken-

derwijs beoordelen naar wat de Reformatoren ons gepreikt hebben. Waarom beperkten de mannen van de Nadere Reformatie levensvroomheid tot zielsvroomheid?"

Dan komt Ds. Hilbers tot het boek van Dr. Brien en daartussenin zegt hij dan nog: Wisse leeft niet meer. Hij beweerde indertijd, dat hij in zijn boeken en geschriften als „Droefheid naar God", Drie gezellinnen" (geloof, hoop en liefde) en andere werkjes samenvatte wat de oude schrijvers aan geestelijke waarden hadden gegeven. Een schat van geestelijke kennis door Wisse verwerkt en weergegeven, beschreven in een boek, opgediept uit de oude schrijvers. Zo stelde hij het voor."

Verder schrijft Ds. Hilbers nog het volgende: „Ja, daar (predikers en preken van de Nadere Reformatie nemen we aan, B.) zijn veel goede dingen van te zeggen. Dat bedoelde vader in de twintiger jaren ook in Luctor te zeggen. Alleen er is ook een groot gevaar: de christen in zijn heilsordelijke beleving staat meer op de voorgrond dan de Christus in zijn heilshistorische verlossingswerk. We zeggen dan: meer christen dan de grote Christus.

Dat gevaar is nog aanwezig en soms zelfs acuut. Daar wijst Brien terdege op. Schematisering van wegen en toestanden verarmt de prediking en doet haar als prediking van loutere genade verdorren. Dit was de schaduwzijde van de Nadere Reformatie, een gevaar waaraan de Reformatoren ontkomen zijn, doordat ze meer Schrifgebonden preekten. Zij waren ook uitnemende exegeten. Hun prediking legde dan ook bijbelsgetrouw beslag op het gehele leven. De prediking van de mannen van de Nadere Reformatie was meer binnenwerelds gericht. Het geestelijke leven werd in belevingsmomenten vastgelegd. Deze schaduwzijde heeft Wisse in zijn dagen niet voldoende onderkend. O, ja, natuurlijk wel, maar hij heeft in zijn publikaties daar niet voldoende tegen gewaarschuwd. Daar was hij blijkbaar bang voor. Vandaar zijn waarschuwend schrijven aan mijn vader. En toch werden de J.V.-ers terecht op dit gevaar gewezen."

Wat Hilbers verder schrijft is voor ons doel niet van belang. Dat doel is uit te laten komen hoe men in bepaalde kringen over Wisse oordeelt. Of zou Ds. Hilbers hierin alleen staan? Het is een hele aanklacht die hij aan het adres van Prof. Wisse uit: Die wist wel beter, maar was bang om daarmee voor de dag te komen. Wisse leeft niet meer. Het is dus gemakkelijk om zonder gevaar van tegenspraak zo'n beschuldiging te uiten. Maar, stel dat Wisse nog geleefd had, en zo'n aanklacht gelezen zou hebben, zou hij dan gezegd hebben: ja, collega Hilbers, ge hebt gelijk, ik ben bang en daarom waarschuw ik niet tegen de gevaren van de oude schrijvers? ! Het is haast niet voor te stellen. Neen, we willen Wisse hoog houden en zijn naam onbemet bewaren. Het doet pijn zoiets te moeten lezen. En de gedachten vermenigvuldigen zich.....

B.

VOOR DE JEUGD

BESTE JONGELUI!

GIDEON 81

„Maar Gideon zeide tot hen: Ik zal over u niet heersen, ook zal mijn zoon over u niet heersen: de Heere zal over u heersen."

Richt 8 : 23.

Gideon verkeerde na de overwinning in een gevaarlijke situatie. Zo stelden we het de vorige keer reeds. Misschien is deze of gene nieuwsgierig geworden, hoe dat nu mogelijk is. Als de vijand definitief verslagen is, dan is het gevaar toch geweken? Hoe kun je dan nog over een gevaarlijke situatie spreken?

Kijk, beste vrienden, de zaak zit zo: Er is namelijk nog meer dan één vijand. De Midianieten hadden wel het onderspit moeten delven, maar Gideon had daarmee nog zijn natuur behouden. En die natuur van Gideon, dat was ook een gevallen natuur. Een zondige natuur dus. En denk je nu eens in: Hij was van afkomst maar een gewone boerenjongen. Doch God had hem willen gebruiken om Israël uit de hand der Midianieten te verlossen. En dat is groot, namelijk als God je wil gebruiken. Hij kan jullie ook gebruiken. Acht het niet klein als dat gebeurt.

Doch nu wordt Gideon het koningschap aangeboden. En dat niet alleen voor hemzelf, maar ook voor zijn nageslacht. Want een ieder zei: Heers over ons, zo gij als uw zoon en uws zoons zoon. Is dat niet aanlokkelijk? Is dat niet verlei-

delijk? Heel Israël lag al aan zijn voeten gebogen. Hij behoefde er niet eens om te vragen. Het werd hem zelfs aangeboden! Gideon op de troon, in een paleis en dan het ganse land voor zijn aangezicht. En wie wil niet vooruitkomen in de wereld? Dat wil toch immers iedereen wel? Hooger op! Excelsior!!

Ja, daar heeft de duivel al heel wat mensen mee gevangen. Daar is hij in het paradijs al mee begonnen. En het is hem toen wonderwel gelukt. Het werd Eva ook aangeboden om groter te worden in de wereld. Zij was met haar man naar het beeld van God geschapen. Zij „geleken" op God. Doch de duivel spiegelde hem voor dat als zij van die verboden boom zouden eten — en dat was geen symbolische boom, maar een echte — dan zouden zij als God zijn. Dan zouden zij dus aan God gelijk zijn. En wat was het gevolg? Ach, jullie weten het allemaal wel. Eva heeft gegeten en ook haar man te eten gegeven. En inplaats dat zij als God werden, werden zij als de duivel. Dat werd, door het luisteren naar de duivel, de droeve werkelijkheid. En dit had die leugenaar en mensenmoordenaar van de beginne, hen niet voorgehouden. Hij kwam ten deze echt zijn naam eer aan te doen: Leugenaar! Mensenmoordenaar! Houdt hem maar goed in de gaten. Want hij is heden ten dage nog geen zier veranderd. Hij probeert elk mens steeds weer met zijn „aanloksele" te bekeren. Hij stelt de mensen gouden bergen voor, opdat men er maar naar grijpen zou, opdat men zich vergrijpen zou. Opdat men hoogmoedig worden zou en zo ten val zou komen. Want dat is uiteindelijk altijd de bedriegelijke toelief van de duivel.

Jullie mogen ten deze atijd wel bidden: En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze, want Uw is het koninkrijk.....

Van die bede heeft Gideon in zijn leven iets gekend, toen het volk met dit zo aantrekkelijke tot hem. Hij openbaarde in de eerste ronde echt een type te zijn van de Heere Jezus Christus. Want Die werd eens op een berg geleid en al de koninkrijken der aarde werden Hem beloofd, indien Hij slechts een enkele knieval zou doen voor de duivel, indien Hij slechts één ogenblik zijn wil zou volbrengen. Doch de Heere weigerde op dit arglistig in elkaar gezette voorstel in te gaan. Zijn antwoord was: De Heere uw God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen. Zo'n antwoord heeft Gideon ook gegeven. Hij is ten deze in de verzoeking staande gebleven. Op de duur is hij toch gevallen. Doch daarover later. Ik schrijf dit nu vast maar even, opdat je bij voorbaat niet een te hoge gedachte van Gideon zoudt krijgen. Want dat hij staande bleef, was vrucht van genade. Het was niet in eigen kracht, maar in de kracht van Christus, die, door de Geest van Christus in hem werkte. Daarom zeide hij: „Ik zal over u niet heersen, ook zal mijn zoon over u niet heersen: de Heere zal over u heersen.

Gideon wees dus de koningskroon af. Hij deed dit voor zichzelf en ook voor zijn geslacht. Die kroon kwam hem niet toe. Wie was hij en wat was zijn huis? Die kroon kwam alleen de Heere toe.

Dit antwoord van Gideon tot het volk was een echt „koninklijk antwoord". Want niet hij die zichzelf verhoogt is groot, maar hij die zichzelf vernedert en de Heere de eer geeft, die is groot. En dat mocht Gideon nu doen: de HEERE zal over u heersen. Ik heb het woord „HEERE" nu maar geschreven zoals het in de tekst, in de bijbel staat. Dat gebeurt niet altijd. 't Is mogelijk zelfs wel eens een schuldige nalatigheid. Doch nu wil ik het het wel doen, omdat het hier een bijzondere betekenis heeft. Want als het woord HEERE met alleen maar hoofdletters geschreven staat dan wil dat zeggen dat in het oorspronkelijke, dat is de hebreeuwse taal, het woord Jahwé staat, of Jehova, zoals het door de Joden meestal wordt gezegd, en in navolging daarvan, ook door ons. Dat woord Jahwé nu wil zeggen: Ik zal zijn, die Ik zal. Het is de Naam welke de HEERE aan het verbond verbonden heeft, dat Hij met het volk Israël had opgericht. Dat is het genadeverbond. Dat was in het O.T. alleen beperkt tot het volk Israël. Dat volk Israël was daar buitengewoon door bevoorrecht, ver boven de andere volken. De HEERE had Zijn verbondsvolk alles beloofd wat het nodig had voor de tijd en voor de eeuwigheid. Dat volk was nu jegens dat verbond ook verplicht om de Heere te dienen, om naar Zijn wetten te leven, om zich door Hem te laten regeren. En daar had Gideon nu

het oog op. Dat was zijn begeerte. Hij wilde zelf door de HEERE geregeerd worden en hij wilde dat het volk dat nu ook zou begeren. Daarom zeide hij: „Ik zal over u niet heersen, ook zal mijn zoon over u niet heersen: de HEERE zal over u heersen.

Hij gaf dus het volk een goede leiding al was hij dan geen koning. Veel koningen en allen die „in hoogheid zijn gezeten" moeten hier wel bij Gideon in de leer gaan. Want waar wordt het volk er nog op gewezen, dat men zich door de HEERE moet laten beheersen, omdat Hij het ten-slotte te zeggen heeft?

Wij zijn zover weg, dat naar de stem des HEEREN helemaal niet meer geluisterd wordt. In 't publieke leven is God geheel en al van de troon verdreven en de mens is er op geklommen. Dat dit zo niet blijven kan, zal een ieder, die nog rekening houdt met God en Zijn woord, wel na kunnen rekenen. Want God is jaloers op Zijn eer. Hij zal Zijn eer aan geen ander geven, noch Zijn lof aan de gesneden beelden.

Gideon bleef dus na die grote overwinning die hij was. Hij werd er gelukkig (nog) niet groot mee. Hij gaf de HEERE de eer, die Hem alleen toe kwam.

En nu is het maar de vraag: doen wij dat ook? Is het ook onze begeerte, niet om zelf koning te zijn, maar om onder de HEERE te staan, om Hem alleen heerschappij uit te laten oefenen. Wij leven in het N.T. Wij leven ook in de N.T. verbondsbedeling. Doch de zaken waar het over gaat, zijn in wezen niet anders dan onder het O.T. Want de HEERE heeft ook met ons Zijn verbond opgericht. Hij heeft ook aan ons alles beloofd wat we nodig hebben voor de tijd en voor de eeuwigheid. Leest er het doopsformulier nog maar eens nauwkeurig op na. En nu zijn wij ook verplicht, duur verplicht, om de Heere alleen te dienen, om Hem alleen te gehoorzamen, om Hem alleen te laten regeren in ons leven.

En is dat nu ook de lust van ons hart? Want dat was bij Gideon het geval. als dat de lust is van ons hart, dat de HEERE alleen regeert, dan gaan we vragen, niet naar eigen maar naar Zijn Goddelijke wil. Dan wordt het „HEERE wat wilt Gij dat ik doen zal" geboren. Dan krijgen een vermaak de wet Gods. Dan zijn Gods geboden onze overdekkingen. Zij zijn dan en goed. Dat zijn ze altijd, maar dan wordt het ook zo. En dat vanuit de liefde tot

Als we nu persoonlijk die begeerte kennen, om door de HEERE geregeerd te worden, dan den willen dat ook bij iedereen het geval was. Dan gaan we met Gideon ook onze volksenoten toeroepen: de HEERE zal over u heersen. Hij alleen is Koning. Voor moet knie zich buigen, en alle tong moet Zijn lof vermelden.

weet niet, hoe het met jullie in je jonge leven zo gesteld is. het lijkt mij toe, dat er nog al het een en ander aan. Ik zou zeggen:

Denkt er eens over na. Als de HEERE je leven beheerst en je mag Hem gewillig onderworpen zijn — Hij heeft een zeer gewillig volk op de dag van Zijn heerkraft — dan ben je er goed mee. Dan is het roer van je levensschip in goede handen. En anders.....

Inmiddels zijn de kerstdagen weer aangebroken. De „vernedering" van de Heere Jezus Christus wordt dan weer herdacht. Ja, dat is wat, dat Hij Zich zo diep heeft willen vernederen, om diep gevallen mensen, uit „diepten van ellenden" op te heffen. Roepen jullie nog wel eens uit de diepten.....? Ps. 130 zij met de kerstdagen jullie beleving.

Verder gezegende dagen toegewenst van jullie aller vriend,

Ds. H. C. v. d. Ent

BOEKBESPREKING

REFORMATORISCHE STEMMEN, nr. 10

Deze Stemmen zijn van de Vereniging „Gisbertus Voe-tius" te 's-Gravenpolder Zld., die bezig is met de heruitgave van de nederlandse vertaling van de bijbelverklaring van de engelse godgeleerden Patrik, Polus en Wels. Het grote werk van 17 delen verschijnt in

Enkele kren kregen we een ex. ter Het is uiteraard een uitgave met gebruikmaking van de moderne middelen, zodat we te maken hebben met een zeer oude spelling, zoals die voorkwam in de uitgave van 1740-1757 van Isak Tirion en Jacobus Loveringh te Amsterdam. Maar dat is geen overwegend bezwaar. Het is de bedoeling, dat er tenminste elke drie maanden een aflevering het licht ziet. Een aflevering kost f 4,—, 2-9 exemplaren f 3,50 en 10 of meer exemplaren f 3,— per stuk.

B.

een actuele
en
principiële
krant

BON

B.P.

Daar wil ik meer van weten, noteer voor mij:

- ☐ een kwartaalabonnement voor 38.80
☐ drie weken op proef lezen voor de halve prijs (4.50)

(zonder tegenbericht kunt U mij daarna als abonnee noteren)

Naam:

Adres:

Woonpl.:

Lepeltje zenden aan:

Naam:

Adres:

Woonpl.:

Bon in open envelop zonder postzegel opsturen naar
Administratie Reformatorisch Dagblad, Antwoordnummer 92,
Apeldoorn.

Het adres voor af tw
GOEDE BOEKEN
Jes- en prentenboeken,
bijbels (uitsluitend staten-
vertaling) en psalm boek-
jes is

G. KOOL

Stationsingel 50
Veenendaal
Telefoon 08385 13978
Postbus 177

„Heb er 14 pond af in
twee maanden.”

H. H. H. te O. P.

Tegen praktisch iedere
kwaal leveren wij

**GENEES-
KRACHTIGE
KRUIDEN**

Maandkuur f 10,95
(verzendk. inbegrepen)

**Drogisterij
SIKKING**

Barrevoetstraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 31 28 82
B.g.g. 32 46 06

Voor bijbels, boeken en
muziek
is **LINDENBERG** uniek!
Grote voorraad
Snelle levering

ook van de allernieuwste
uitgaven

**LINDENBERG'S
BOEKHANDEL**
Slaak 4-8 (postbus 4209)
ROTTERDAM 18

(Uw bestelling ongefrank-
keerd: antwoordnummer
77).

AANMELDING VAN STUDENTEN

Zij, die met ingang van het schooljaar 1977
1978 de Ped. Akademie of de Opleidings-
school voor Kleuterleidsters willen bezoeken,
kunnen zich daarvoor vanaf heden tot
1 maart 1977 aanmelden.

ONDERWIJZERSOPLEIDING

Tot de P.A. zijn in beginsel toelaatbaar zij, die het
diploma gymnasium, atheneum, havo en meao (dit
laatste onder bepaalde voorwaarden) bezitten en zij,
die weliswaar niet in het bezit zijn van diploma
gymnasium of atheneum, doch de zesde klas van
een dergelijke school hebben doorlopen.

OPLEIDING VOOR KLEUTERLEIDSTERS

Tot de O.K. zijn in beginsel toelaatbaar zij, die di-
ploma mavo-4 of bewijs van overgang van klas drie
naar klas vier van gymnasium, atheneum of havo
bezitten.

INTERNATEN

Studenten, die te veraf wonen om heen en weer te
kunnen reizen tussen hun woning en de school,
kunnen gehuysvest worden in een der jongens- of
meisjesinternaten.

AANMELDINGSFORMULIEREN

Voorlichtingsfolders en aanmeldingsformulieren wor-
den op aanvraag toegezonden.

ADRES

Aanmeldingen dienen te worden gericht aan:
Scholengemeenschap „De Driestar”, afd. Beroeps-
opleiding, Ronseweg 557, Gouda. Tel. 01820 - 16842
(na 1-1-1977 tel. 01820 - 26233).

VERHUIJD

van Middelburg naar
„DE SPIKERHOF”,
Saltrijpertaan 33
Harlingen

DS. S. VAN DER MOLEN
28 december 1976

HOTEL

**DREYEROORD -
OOSTERBEEK**
Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw
zich „uit” - en mijnheer
zich „thuis” voelt.

„REPOS AILLEURS” DRIEBERGEN

U zoekt wat rust?
U wilt bijkomen na
ziekte?
U bent de eenzaam-
heid moe?

Kom dan eens enige we-
ken naar Driebergen.
Eigen, kerkelijke steer -
Prima maaltijden - Geen
tv.- Vlak bij de bossen

Buntlaan 54
Telefoon 03438 - 2466

Voor een
**SERIEUZE
BIJVERDIENSTE**

contact opnemen met
M. van Ooijen,
Telefoon 0 78 - 21153

PLAATST

UW

FAMILIEBERICHTEN

OOK

IN

„BEWAAR

HET

PAND”

Voor al Uw

- ★ **BOEKEN**
★ **BIJBELS** en
★ **PSALMBOEKEN**

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1763

B.G.G. 05250 - 1531

Actie
**REDT
DE
PAPOEA**

De nood van de Pa-
poea's is niet aan ons
voorblijfgaan.

Wij gaan/blijven hel-
pen met een bedrag
van f in-
eens, p. maand, kwar-
taal, jaar.

Naam:
Woonpl.
Adres:

PAPOEAFONDS

Postbus 2100 Eindhoven
Giro 243000
Bank: AMRO Eindhoven